

LEDEN 2018

BACKGROUND REPORT | XXIII | OSN | UNODC | III

AMO.CZ

Mezinárodní drogová problematika

PRAŽSKÝ STUDENTSKÝ SUMMIT | WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

1 Úvod

Dle definice WHO z roku 1969 je droga „jakákoliv látka, která, je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí“.ⁱ Užívání řady látek spadající pod definici drogy je z důvodu jejich zdravotních dopadů na lidský organismus zakázané legislativou jednotlivých zemí. UNODC ve své každoroční zprávě konstatuje, že okolo 255 milionů lidí, respektive 4 % dospělé světové populace, užilo v roce 2015 alespoň jednu zakázanou látkuⁱⁱ a dlouhodobě je odhadováno, že hodnota světového trhu s drogami činí kolem 360 miliard dolarů, dle horních odhadů může dosahovat až 500 miliard.² Trh s drogami je největším ilegálním trhem na světě.³ S mezinárodním obchodem s drogami je spojena celá řada dalších aktivit, které mají velice neblahý vliv jak na výkon státní správy a fungování státu, tak na socioekonomickou situaci dané země.

Problematika se přirozeně týká každé země světa. Každá země mezinárodního společenství totiž hraje určitou roli v procesu mezinárodního obchodu s drogami. Ať už jako země výroby, tranzitu či jejich konzumace.

2 Mezinárodní obchod s drogami

Cesta drogy, než se dostane ke koncovému uživateli, je velice dlouhá. Drogy jsou zpravidla vypěstovány, zpracovány a připraveny pro export v jedné ze zemí původu. Následně se zboží dostává skrz tranzitní země do koncových zemí, kde jsou drogy skrz distribuční sítě prodávány koncovým uživatelům. Vyspělé státy, zejména Spojené státy a země Evropské unie, představují regiony s největším odbytem drog.⁴ Na vysokou poptávku po drogách tak odpovídají zejména méně rozvinuté země.

2.1 Země výroby

Jako příklady zemí známých pro produkci opiátů a jejich prekurzorůⁱⁱⁱ poslouží tzv. zlatý trojúhelník (Barma, Laos, Thajsko) a zlatý pŕlměsíc (Pákistán, Afghánistán a Írán), produkující opium a heroin, a státy Jižní Ameriky v čele s Kolumbií, Bolívií a Peru, které jsou zodpovědné za produkci kokainu.

Pěstování koky a máku, které představují hlavní suroviny pro výrobu kokainu, respektive opiátů, provozují zejména zemědělci pocházející z ekonomicky zaostalých oblastí a pěstování těchto rostlin je pro ně významným zdrojem příjmu.^{5,6} Dalšími faktory, které často umožňují pěstování těchto rostlin, je slabý vliv státní moci a vysoká míra korupce v daných zemích.⁷

V minulosti se drogoví dealéři stojící v čele organizací pašujících drogy mnohdy těšili velké popularitě obyvatelstva. Kromě toho, že někteří zaměstnávali velkou část populace, investovali také značné prostředky do rozvoje veřejné infrastruktury, čímž si na svou stranu získali část obyvatel.

2.2 Zlatý pŕlměsíc

Zlatý pŕlměsíc je společně se zlatým trojúhelníkem hlavním místem výroby opia a heroínu. V Afghánistánu se mák setý, ze kterého se opium vyrábí, pěstuje na 183 tisících hektarech půdy. Jen z této oblasti pochází 75–90 % světové produkce opia a heroínu.⁸ Rizikem může být skutečnost, že se pěstování máku ve válkou

ⁱ Pod tento pojem ovšem můžeme zahrnout i běžně užívaná léčivá či doping. UNODC ve svých dokumentech používá termíny illicit drugs (nedovolené drogy), narcotic drugs (narkotické drogy) nebo psychotropní látky. V Úmluvách se také objevuje vymezení pojmu droga.

ⁱⁱ Látky které se nacházejí v seznamech I a II Jednotné úmluvy.

ⁱⁱⁱ Chemické sloučeniny, které jsou předstupněm pro finální produkt drogy.

zdecimovaném Afghánistánu stává hlavním tahounem ekonomiky. Nebezpečí spočívá v nárůstu vlivu zločineckých skupin disponujících velkými finančními prostředky, neboť může dojít k rozsáhlé korupci policie a dalších orgánů státní zprávy. V krajním případě hrozí nebezpečí zhroucení státu (a vzniku tzv. zhrouceného státu, "failed state").⁹

Kritická situace je také v Pákistánu. Díky sousedství s Afghánistánem proudí velké množství drog přes Pákistán do dalších zemí. Díky tomu je v Pákistánu heroin široce dostupný za velmi nízké ceny. Je odhadováno, že denně na nemoci spojené s užíváním drog zemře kolem 700 Pákistánců.¹⁰ Tento problém je i humanitární – země totiž nemá dostatečné kapacity pro léčbu těchto nemocí.¹¹

Poslední zemí z této oblasti je Íránská islámská republika. Díky dlouhé hranici s Pákistánem a Afghánistánem se Írán stal často využívanou tranzitní zemí. Írán si proto vybudoval propracovaný protinarkotický aparát. Ze všech zabavených opiátů na světě se 70 % odhalí a zabaví právě v Íránu.¹² Dnes se ale Írán potýká i s produkcí syntetických látek a jejich následným exportem.¹³

2.3 Zlatý trojúhelník

Státy zlatého trojúhelníku, tedy Myanmar, Laos a Thajsko, jsou známé podobně jako Zlatý půlměsíc především produkcí opiátů, metamfetaminu a jejich prekurzorů. Myanmar je podle odhadů UNODC druhý největší producent opia na světě. Zhruba do konce 80. let vedl světový žebříček v produkci opia¹⁴. Nyní je pěstování opia opět na vzestupu, nejspíše i díky investicím podnikatelů z Číny, kteří v této černé ekonomice vidí možnost profitu.¹⁵

Právě do Číny míří i z těchto zemí velké množství drog a v oblasti operují kriminální gangy, které se podílí na prodeji drog i do jiných regionů světa nebo prodávají chemické sloučeniny potřebné pro výrobu heroinu.

Stejně jako jinde se farmáři z Myanmaru, Laosu nebo Thajska uchylují k produkci drog především z ekonomických důvodů, přináší totiž rodinám větší zisky než produkce jiných plodin. Tyto závěry, stejně jako fakt, že zvyšující se byznys s opiáty a metamfetaminem zvyšuje nestabilitu regionu a hrozbu pro vývoj rozvojových plánů, konstatují zprávy UNODC a průzkum mezi farmáři z Myanmaru a Laosu.¹⁶

Podle šéfa regionálního Úřadu pro drogy a kriminalitu v jihovýchodní Asii je současná výroba a prodej metamfetaminu velkým problémem.¹⁷ Nejenom, že do regionu přitahuje drogové kartely, ale i velké množství uvězněných lidí za menší drogové prohřešky. Soudy se taktéž musejí potýkat s objemem případů držení malého množství krystalické látky (metamfetamin). To vše stojí národní rozpočty nemalé peníze.

2.4 Státy Jižní a Střední Ameriky

Kolumbie, Bolívie a Peru jsou díky své geografické poloze ideálními oblastmi pro pěstování koky a výrobu kokainu.¹⁸ Současně se jedná o oblast, kde je žvýkání listů koky kulturní tradicí a také se používá v místním léčení.¹⁹

V tomto ohledu je nutné si uvědomit, že pěstování koky či máku provozují povětšinou chudí farmáři žijící v ekonomicky zaostalých oblastech a pěstování těchto rostlin je pro ně velkým zdrojem příjmů.²⁰ ²¹ Dalšími faktory, které často umožňují pěstování zakázaných rostlin, je slabý vliv státní moci a vysoká míra korupce v daných zemích.²² Na druhou stranu je nutné si uvědomit, že jde o zločince. Vlády se snaží s drogovými kartely bojovat různými prostředky. Příkladem mohou být dlouhotrvající války vlád a drogových skupin v Mexiku²³ či Kolumbii¹ ale i například na Filipínách²⁴.

¹ V Kolumbii se jednalo o předchozí občanskou válku, která byla následně financována obchodem s drogami.

2.4.1. KOLUMBIJSKÝ A MEXICKÝ PŘÍKLAD

Jako příklad mezinárodního pašování drog nám může posloužit cesta kolumbijského kokainu do Spojených států. Téměř celá světová produkce kokainu pochází z Kolumbie, Peru nebo Bolívie a hlavním světovým spotřebitelem kokainu jsou dlouhodobě Spojené státy²⁵. Začneme tedy u farmáře, který v horských pralesích do 2 000 m. n. m. pěstuje rostliny koky. UNODC odhaduje, že tímto způsobem se živí kolem 300 tisíc obyvatel Kolumbie.²⁶

Tento farmář prodává překupníkům kilo usušených listů koky za přibližně 1,3 dolaru.²⁷ Na jedno kilo kokainové báze, od které zůstává už jen jeden výrobní krok k čistému kokainu, je potřeba 450–600 kilogramů listů koky. Kilo následně vyrobeného kokainu se podle kolumbijské policie ještě v Kolumbii nabízí za 2 tisíce dolarů a jeho cena se postupně, kvůli maržím dalších překupníků, zvyšuje až na 27 tisíc, za které se prodává na východním pobřeží Spojených států, nebo dokonce na více než 200 tisíc, za které se prodává v Austrálii.²⁸

Ještě před tím, než se droga dostane ke koncovému uživateli, prochází složitým procesem pašování. Většina amerického kokainu a marihuany se na území USA dostává přes jižní hranici.²⁹

Obecně je nutné zmínit, že ekonomická liberalizace v čele se zónami volného obchodu, ať už se jedná o Evropský hospodářský prostor či Severoamerickou dohodu o volném obchodu (NAFTA)³⁰, pašerákům jejich práci značně usnadňuje³¹. Díky nim se totiž omezovaly nebo rušily hraniční kontroly a také se zvýšil objem zboží, který přes hranice proudí.³²

Podobně tomu tak bylo právě i v Kolumbii, která byla na pokraji zhroucení a zmítala se v dlouhotrvajícím ozbrojeném konfliktu, který byl ukončen teprve minulý rok. Změnu přinesl Plan Columbia, který v roce 2000 zahájila kolumbijská vláda. Finančně a vysláním vojenských jednotek se do něj zapojily Spojené státy³³. Cílem plánu bylo ukončení kolumbijského ozbrojeného konfliktu a boj s výrobou a pašováním drog. I přesto, že došlo k uzavření mírové dohody mezi Revolučními ozbrojenými silami Kolumbie³⁴ (FARC) a kolumbijskou vládou, se nepovedlo druhý cíl úspěšně naplnit.³⁵

Další zemí, která je ohrožena bojem s drogami, je Mexiko. Drogové kartely si v Mexiku rozdělily sféry vlivu, ve kterých operují, a k udržení moci jim slouží soukromé armády, které si najímají. Mexická vláda odhaduje, že ve spojení s organizovaným zločinem v Mexiku od roku 2006 bylo zabito přes 160 tisíc lidí.³⁶ Vláda proto vede s drogovými kartely válku. Ve spojitosti s drogovou válkou jsou v Mexiku časté vraždy novinářů, policistů či politiků.³⁷

2.5 Cesta drog do Evropy

Do Evropy se dováží především kokain z Jižní Ameriky a opiáty z oblasti zlatého pŕlměsíce a zlatého trojúhelníku. Než se dostane droga do Evropy, musí projít někdy i několika tranzitními zeměmi.

Zajímavým příkladem tranzitní země kokainu na evropské cestě je malý africký stát Guinea-Bissau. Zemí o velikosti Moravy prochází kokain z Jižní Ameriky, především z Kolumbie a Peru.³⁸ Dříve se jednalo o Portugalskou kolonii, která se od osamostatnění v roce 1974 téměř nepřetržitě zmítá v politické nestabilitě.³⁹ Poloha země je taktéž ideálním překladištěm na cestě do Evropy kvůli jejímu umístění na západním pobřeží Afriky, zároveň ke Guiney-Bissau patří desítky malých ostrůvků v přilehlém moři. Drogové kartely zde získaly velký vliv a spekuluje se dokonce o jejich velkém vlivu na vládní politiku.⁴⁰

Poté, co jsou drogy dopraveny do Guiney-Bissau nebo jiné západoafrické země, jsou zde přeloženy a buď se prodávají na místních trzích v Africe, jelikož tamní trh je nyní na vzestupu, nebo míří do konzumentských zemí v Evropě, kde se prodají za vyšší ceny. Cesta do Evropy je ještě dlouhá a další cesta drog vede většinou přes Saharu, kde se o převoz starají například i teroristické organizace⁴¹, které za provedenou práci mají nemalé zisky. Zároveň o kontrolu nad transfery drog mezi

sebou teroristické skupiny soupeří.⁴² Poté, co drogy přejdou přes Saharu na severní konec Afriky, čeká na pašeráky překonání Středozemního moře. Pak se droga dostává přes dealery ke koncovým uživatelům v Evropě. Odhaduje se, že až 40 % kokainu prodaného v Evropě prošlo na své cestě africkým kontinentem.⁴³ Zbytek se do Evropy dopravuje přes Atlantský oceán, nejčastěji na lodích, které vyplouvají z Venezuely nebo států v Karibském moři či zámořských území evropských států.⁴⁴

Opiáty ze Zlatého trojúhelníku a Zlatého pŕlměsíce putují tzv. Balkánskou cestou přes Írán, Turecko a balkánské státy do západní Evropy.⁴⁵

3 Dopady mezinárodního obchodu s drogami

Skupiny organizovaného mezinárodního zločinu se zřídka omezují jen na jednu činnost, často tedy dochází ke spojení několika aktivit trestné činnosti – pašování drog, prodeje zbraní či obchodu s lidmi. Další problém, který se váže na mezinárodní zločin obecně, je velká míra korupce. Drogové kartely a pašerácké skupiny díky obřím ziskům mohou korumpovat, a tak získávat vliv na policii, soudce či politiky.⁴⁶ Moc peněz pocházejících z prodeje drog nastínil v roce 2009 tehdejší šéf UNODC Antonio Maria Costa, když prohlásil, že má důkazy o tom, jak některé banky zachránily před krachem peníze pocházející právě z prodeje drog a další ilegální činnosti.⁴⁷ Nezapomeňme pak ani na sociální problematiku. UNODC uvádí, že přes 29 milionů lidí trpí nějakou formou nemoci způsobené drogami, ale jen šestině z nich se dostává zdravotní péče.⁴⁸

Konzumace drog také vážně poškozuje zdraví uživatelů. Skrz sdílené injekční stříkačky se také šíří nemoci typu HIV, žloutenka či pohlavně přenosné choroby.⁴⁹ UNODC ve svém World Drug Report 2017 odhaduje, že celosvětově konzumuje drogy injekční stříkačkou kolem 12 milionů lidí. Z toho 1,3 milionů lidí jsou HIV pozitivní a 6,1 milionu žije se žloutenkou typu C.⁵⁰ Dále pak odhaduje minimálně 190 000 úmrtí za rok 2015 přímo spojených s užíváním drog – většinou se jedná o předávkování opiáty.⁵¹ Nemalý vliv mají drogy při dlouhodobém užívání i na lidskou psychiku.

3.1 Kritika války s drogami

Podle mnohých přinesl dosavadní mezinárodní kontrolní systém množství nezamýšlených vedlejších efektů. Vznik mnoha organizovaných zločineckých skupin a vytvoření multimiliardového černého trhu vedoucí v řadě případů k závažné destabilizaci jednotlivých regionů i celých států, financování mezinárodního terorismu⁵²; porušování lidských práv⁵³, eskalace násilí, boje mezi gangy, kartely, policií, armádou⁵⁴; věznice přeplněné nenásilnými uživateli či drobnými obchodníky, stigmatizace uživatelů⁵⁵; omezený přístup k léčbě HIV/AIDS a službám harm reduction pro závislé uživatele; vyvíjení silnějších a nebezpečnějších drog (heroin místo opia, crack místo koky a další); ekologické škody v důsledku vypalování pralesů, chemických postřiků při likvidaci plantáží.⁵⁶ Nedošlo ani ke snížení poptávky po drogách, ani z druhé strany ke snížení nabídky. Například během Plan Colombia, kdy byly na kokové plantáže stříkány chemikálie k zahubení rostlin, nedošlo ke snížení nabídky na americkém trhu, jelikož mezeru rychle vyplnili pěstitelé z Peru a Bolívie, kteří oproti dřívějšímu zvýšili produkci.⁵⁷

Bylo by však příliš jednoduché zavrhnout strategii obecné prohibice zakázaných látek a říci, že mnohasetmilionový černý trh s narkotiky nebo špatný přístup k léčbě AIDS má na vinně jen válka s drogami. Kritika spíše směřuje k vytyčeným cílům a prostředkům, které měly sloužit k jejich dosažení.

Další faktem je, že ani přes veškerou snahu a obrovské množství finančních prostředků, které byly využity k zastavení mezinárodního obchodu s drogami, se nepodařilo předejít současné epidemii v USA. Denně na předávkování zemře 142 Američanů, od roku 1999 se zčtyřnásobil počet předepsaných opiátů proti bolesti,

tedy legálních drog. V tomto případě však nejde o ilegálně pašované látky, ale léčiva prodávaná legálně na lékařský předpis. Každou druhou smrt na předávkování opiáty totiž způsobí lékařem předepsané léčivo. V srpnu tohoto roku americký prezident Donald Trump vyhlásil národní stav nouze ve spojení s opiátovou krizí.⁵⁸ Předávkování opiáty je totiž v USA nejčastějším příčinnou smrti ve věkové kategorii do padesáti let.

4 Historický vývoj politik

Lídrem v určování globálního drogového kontrolního režimu jsou od začátku 20. století Spojené státy americké. Ty iniciovaly i první schůzku Opiové komise⁵⁹ v Šanghaji v roce 1909, kde jednalo 12 států ohledně kontroly opiového trhu. Jednání vyvrcholila podepsáním haagské Mezinárodní úmluvy o opiu, která především omezovala přepravu opia, ale i kokainu a heroinu. Ta byla první svého druhu a předznamenala budoucnost mezinárodního systému kontroly drog.⁶⁰

Od roku 1920 do roku 1933 v USA probíhala alkoholová prohibice. Na podobném principu nulové tolerance chtěly Spojené státy vybudovat i mezinárodní systém kontroly drog. Tedy na nulové toleranci a tvrdých trestech za výrobu, prodej a držení drog. Tento přístup se pak silně otiskl v jednotlivých úmluvách a protokolech.⁶¹

Honba za světem bez drog vyvrcholila v roce 1971, kdy byly drogy označeny za „veřejného nepřítele číslo 1“ Richardem Nixonem, a tím začala „válka s drogami“⁶². Předznamenalo to léta tvrdých bojů, jejichž jevištěm byla především Jižní Amerika. Válka s drogami je vedena dodnes a například na Filipínách ji silně prosazuje prezident Duterte. V některých zemích, jako jsou Írán, Malajsie nebo Čína, ale i v mnoha dalších zemích dodnes platí trest smrti za výrobu, držení nebo distribuci drog.⁶³

4.1 Základ mezinárodního kontrolního systému drog

Klíčovým dokumentem je Jednotná úmluva OSN o omamných látkách z roku 1961, která definuje 116 omamných látek (a jejich sloučeniny), jež rozděluje do čtyř skupin podle společenské škodlivosti.⁶⁴ Jejím hlavním cílem je ale omezit držení, používání, prodej, import, export a výrobu jen na zdravotnické a vědecké účely. Klíčem k rozdělení substancí do seznamů je podle orgánů OSN jejich potenciál vytvářet závislost, náchylnost k zneužívání a jejich užitečnost v léčbě.⁶⁵ Dodnes se vede vážná debata, zdali jsou některé látky na seznamech umístěny správně. Například marihuana je uvedena jak v seznamu I. tak i v seznamu IV., kam spadají látky s největší společenskou škodlivostí a jejichž lékařské uplatnění je mizivé. V seznamu IV. se tak marihuana ocitla vedle látek jako je heroin.⁶⁶ Mezi vědci panuje konsenzus, že marihuana není zdaleka tak nebezpečná jako vysoce návykové látky, jakými jsou heroin nebo kokain.⁶⁷ Dokonce i šéf amerického Národní úřadu pro kontrolu obchodu s drogami (DEA) řekl, že marihuana je jasně méně nebezpečná než heroin.⁶⁸

Dalším příkladem příliš tvrdé regulace je zákaz užívání listů koky. Ty mají oproti kokainu úplně jiné účinky a v Andském regionu byly běžně používané jako léčivo a také k náboženským rituálům⁶⁹ a obecně jsou nedílnou součástí andské kultury.¹

Později k ní v roce 1971 přibýly Úmluva o psychotropních látkách⁷⁰ a Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami⁷¹ z roku 1988. První jmenovaná je konstruovaná podobně jako Jednotná úmluva, ale soustředí

¹ Bolívijský prezident Evo Morales dlouhodobě usiloval o změnu v Jednotné úmluvě nebo aspoň výjimku pro svoji zemi. Během svého projevu v CND na toto téma dokonce žvýkal list koky, aby dokázal, že to není droga na úrovni kokainu a heroinu. V roce 2012 Bolívie odstoupila od jednotné úmluvy a slíbila k ní znovu přistoupit za podmínky, že jeho země dostane výjimku.

se především na syntetické a polysyntetickéⁱ drogy, jakými jsou LSD, MDMA, ketamin a další. Úmluva proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988 řeší drogovou problematiku v rámci mezinárodního zločinu. Vybízí státy k hlubší spolupráci při vyhledávání a zabavování drog, dále například řeší otázku prekurzorů.

4.2 UNGASS 1998 a 2016

První zvláštní zasedání Valného shromáždění OSN, které se týkalo světové drogové problematiky, proběhlo v roce 1998 (UNGASS 1998) a na jeho konci stála krátká politická deklaráce, která například nabádá, aby rodiny, média, nevládní organizace a další aktéři aktivně podporovali společnost bez drogových závislostí, zavazuje se řešit problematiku praní špinavých peněz a dále rozhoduje, že se zaměří na tehdy „vznikající trend nedovolené výroby, přepravy a konzumace syntetických drog“.⁷² Možná poprvé si tehdy začaly jednotlivé vlády uvědomovat změnu, která se odehrála od přijetí Úmluvy proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988. Na zasedání Komise pro narkotika v roce 2009 byla přijata Politická deklaráce a akční plán⁷³. Ten je mnohem obsáhlejší, dívá se na problematiku z daleko širšího spektra a vyzdvihuje důležitý aspekt lidských práv v ohledu na boj s drogami, střed pozornosti by se dle něj měl ubírat na lidské zdraví. V jeho rámci se mělo také pokračovat v zavádění dalších mezinárodních politik. Stanovil také řadu cílů, které mají být splněny do roku 2019, kdy má proběhnout další zvláštní zasedání Valného shromáždění.⁷⁴ Cíle v deklaraci stanovené se ale nijak neliší od dřívějších příliš optimistických cílů. Kvůli tomu bylo další zvláštní zasedání Valného shromáždění na výzvu Mexika, Guatemala a Kolumbie přesunuto na rok 2016.

„Zástupci jednotlivých států se schází především proto, že akční plán, který byl nastaven na 10 let, nefunguje. Výrazně se zhoršily podmínky v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti. Mnoho lidí denně umírá v kartelových bojích. Například v Mexiku zemřelo od roku 2007 přes 160 000 lidí v důsledku drogových válek. Teroristické skupiny prokazatelně používají drogový obchod pro financování svých aktivit a v euroasijském prostoru byl zaznamenán obrovský nárůst osob s HIV a žloutenkou typu C.“⁷⁵ Těmito slovy shrnul důvody setkání český národní protidrogový koordinátor Jan Vobořil.

Výsledkem konference byl, dopředu předjednaný a hned na prvním jednání schválený, výsledný dokument⁷⁶. Finální text obsahuje několik článků, které vyzdvihují roli lidských práv, možnost poskytnutí substituční léčby nebo důraz na mírnější tresty za některé drogové delikty.⁷⁷ I přes dílčí úspěchy ovšem dokument podporuje status quo v mezinárodní kontrole drog a nezabývá se změnou mezinárodních politik. V textu se tudíž nenachází článek, který by explicitně zmiňoval strategii harm reduction (minimalizace rizik) ani zákaz trestů smrti za drogové trestné činy. Nedotčená také zůstala problematika legalizace marihuany v Uruguayi nebo některých státech v USA⁷⁸.

Obecně byl výsledný dokument, který byl nazván „Naše společné rozhodnutí k efektivnímu adresování a čelení světovému problému s drogami“ⁱⁱ, pro mnohé spíše zklamáním. Přesto se jedná o změnu rétoriky ohledně mezinárodního problému s drogami.

Pozitivním trendem také bylo, že se zasedání zúčastnily desítky neziskových, odborných a nevládních organizací. Celé zasedání doprovázelo pět oficiálních kulatých stolů nad rozličnými tématy a další oficiální doplňkové akce.⁷⁹

ⁱ Syntetické drogy jsou takové drogy, které nejsou volně dostupné z přírodních látek, ale jsou vyrobeny chemickými procesy. Polysyntetické drogy jsou látky dostupné z přírody, které jsou chemicky upravovány.

ⁱⁱ Originální znění: "OUR JOINT COMMITMENT TO EFFECTIVELY ADDRESSING AND COUNTERING THE WORLD DRUG PROBLEM"

5 Role UNODC při utváření politik

Úkoly Úřadu shrnují tzv. Tři pilíře, mezi které patří výzkum a analýza drogové problematiky, kooperační projekty přímo v terénu, které pomáhají vládám bojovat s kriminalitou, zakázanými látkami a terorismem, a posledním pilířem je pomoc při ratifikaci a implementaci mezinárodních paktů a snaha o zdokonalení státních legislativ týkajících se drog, mezinárodní kriminality a terorismu.⁸⁰ UNODC každoročně vydává Světovou zprávu o drogách, která velice detailně mapuje každoroční změny na poli mezinárodní kontroly drog.

5.1 Komise OSN pro narkotika

Právě CND je z pohledu mezinárodní drogové politiky klíčovým aktérem. Jedná se pomocný orgán Ekonomické a sociální rady, který má na starosti politické otázky spojené s mezinárodní kontrolou drog, tedy určuje, jaký přístup k jednotlivým tématům mezinárodní společnosti zvolí. CND tak například vedla přípravný proces před UNGASS 2016 a na jejím zasedání se také vyjednával výsledný dokument.⁸¹ - v roce 2016 se během jejího jednání řešily otázky zlepšení vynucování práva a kontrol na hranicích v boji proti nedovolenému obchodování prostřednictvím odborné přípravy, předcházení šíření HIV a dalších nemocí spojených s užíváním drog a prevence užívání drog.⁸²

Funkce Komise se soustředí kolem kontroly dodržování Úmluv a změn v seznamech kontrolovaných látek. CND má totiž právo, na doporučení WHO, upravovat seznamy drog v Jednotné úmluvě a Úmluvě o psychotropních látkách. V rámci Úmluvy proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami na doporučení Mezinárodního výboru pro kontrolu omamných látek (INCB)ⁱ rozhoduje o umístění prekurzorů, které se často používají pro výrobu ilegálních drog, pod mezinárodní kontrolu.⁸³ Komise také jakožto řídicí orgán UNODC rozhoduje o rozpočtu Fondu Programu OSN pro mezinárodní kontrolu drog.⁸⁴ Rezoluce, které jsou výsledným dokumentem jednání Komise pro narkotika, míří především na cíle vytyčené v Politické deklaraci z roku 2009 a berou v potaz Cíle udržitelného rozvoje⁸⁵.

5.2 Programy alternativního rozvoje

Jako jeden z nástrojů, jak efektivně snižovat množství pěstovaných drog na straně nabídky, se v průběhu let ukázaly programy alternativního rozvoje. Jedná se o takové programy, které mají za cíl zlepšit finanční a sociální situace farmářů nezákonných plodin tak, aby nebyli odkázáni na jejich pěstování. UNODC spolupracuje se všemi aktéry a nabízí farmářům finanční i materiální pomoc, aby mohli přejít na pěstování legálních rostlin, jakými jsou kávovníky, kakaovníky, čajovníky či olejové palmy. Úřad se při přípravě těchto programů soustředí na konkrétní problémy daných farmářů a snaží se pro ně najít nejlepší řešení. Nemusí se totiž vždy jednat jen o materiální či finanční pomoc ale i o pomoc technologickou, právní či marketingovou při prodeji finálních produktů na trhu. Nevýhodou těchto projektů je jejich velká časová a finanční náročnost. V současnosti UNODC realizuje takové projekty v šesti zemích světa: Afghánistánu, Bolívii, Peru, Kolumbii, Myanmaru a Laosu.⁸⁶

ⁱ INCB byla vytvořena Jednotnou úmluvou z roku 1961. Jedná se o nezávislý odborný orgán, který dohlíží na dodržování tří drogových úmluv a hlavně nad kultivací, výrobou, obchodem a skladováním kontrolovaných látek a jejich využívání jen ke zdravotním účelům. Jejich 13 členů volí ECOSOC.

5.3 Border liaison offices (Přeshraniční styčné kanceláře)

Dalším nástrojem, který UNODC využívá, jsou tzv. Border liaison offices⁸⁷ (BLO, Přeshraniční styčné kanceláře). Tyto kanceláře se nacházejí v blízkosti hraničních přechodů a slouží k podpoře přeshraniční spolupráce. Úkolem kanceláří je shromažďování a předávání informací o plánovaných převozech drog vnitrostátním donucovacím orgánům státní moci.⁸⁸ Taktéž díky přítomnosti nedaleko oficiálních hraničních přechodů hlídají státní hranice, díky čemuž může dojít k rychlým a efektivním zásahům díky přeshraniční spolupráci.

UNODC před začátkem projektu poskytuje svoje analytické know-how. Dále zajišťuje technické vybavení BLOs a trénink úředníků skrz tzv. Computer based training programy. Ty slouží k edukaci budoucích úředníků, kterých je na jedné kanceláři z pravidla pět až sedm a jsou z různých vnitrostátních donucovacích orgánů. V současnosti se na hranicích Číny, Vietnamu, Barmy, Kambodži, Thajska a Laosu nachází přes 70 takových kanceláří, které se od roku 2009 soustředí nejenom na pašování drog a prekurzorů, ale také na pašování lidí a na enviromentální zločiny.⁸⁹ Další styčné kanceláře se nacházejí na afghánsko-uzbeckých a kyrgyzsko-tádžických hranicích, přes které proudí opium z Afghánistánu na sever.

Na závěr je nutné uvést, že založení takových styčných kanceláří a jejich efektivní využívání závisí jen na státech samotných, bilaterálních dohodách, které mezi sebou uzavřou, a souhlasu UNODC.

5.4 Harm reduction programmes (programy na minimalizaci rizik)

Programy sloužící ke snižování poškození na straně poptávky jsou jedním z nejefektivnějších prostředků. Nejde předně o to, aby drogově závislí přestali drogu užívat, ale naopak jsou tyto programy určeny pro uživatele, kteří nejsou ochotní nebo schopní přestat drogy brát.⁹⁰ Harm reduction koncepce směřují k minimalizaci nepříznivých zdravotních, sociálních a ekonomických dopadů užívání drog, aniž by nutně muselo docházet ke snižování jejich spotřeby.⁹¹ Zcela běžným typem harm reduction je výměna použitých jehel injekčních stříkaček, rozdávání kondomů a poskytování informací o možnostech léčby a rizicích spojených s konzumací drog. Dalším typem mohou být tzv. „šlehárny“ (tedy místnosti, kde si člověk může drogu v klidu a bezpečí aplikovat) nebo substituční léčba.⁹² Přestože tyto projekty nemají dlouhou historii, bylo zjištěno, že například výměny jehel injekčních stříkaček či substituční léčba metadonem se finančně vyplatí a slouží k cílené prevenci. Naopak přínosnost jiných metod se potvrdila jen částečně, třeba poskytování místností na aplikaci drog či předepisování lékařského heroinu.⁹³ Jedná se o velice kontroverzní nástroj, z toho důvodu není uplatňován všude. V některých zemích totiž může být v rozporu se zákonem a je nutné zmínit, že UNODC se staví k harm reduction spíše konzervativně, jelikož ani v závěrečné zprávě se spojení harm reduction nikde neobjevuje.⁹⁴

5.5 Depenalizace, dekriminalizace a legalizace

Tyto tři pojmy jsou velice často skloňovány, když se mluví o novém přístupu ke světovému problému s drogami. Depenalizace znamená zmírnění trestního postihu. Dekriminalizace znamená vyjmutí sankcí za určité jednání z působnosti trestního práva. Legalizace znamená to, že látku je možné legálně pěstovat, držet ji a obchodovat s ní, tak jako je tomu například u alkoholu či tabáku.

To, že některé státy legalizují prodej některých drog, je v rozporu s Jednotnou úmluvou a zákony států USA, které přistoupily k legalizaci marihuany, a jejich zákony jsou tak v rozporu s federálním zákonem.⁹⁵ Tím, co otevřelo dveře legalizování prodeje marihuany, byla klička v rozpočtu ministerstva spravedlnosti vytvořená Obamovou administrativou.⁹⁶ Podobný problém samozřejmě již dlouho řeší Nizozemsko, kde je užívání, pěstování a výroba drog ilegální, stejně jako jejich držba

nebo obchod s nimi. Nizozemské orgány statní moci jako policie nebo soudy ovšem tolerují užívání, držení menšího množství než pěti gramů marihuany nebo hašiše a prodej marihuany na předem určených místech. Paradox dále také tkví v tom, že Coffeeshopy sice mohou legálně marihuanu prodávat, ale nesmí mít ve skladu v jednu chvíli víc než 500 gramů sušiny a také nesmí sami marihuanu nakupovat.⁹⁷

Jednotná úmluva od zavedení Dodatku z roku 1971 ovšem umožňuje netrestat užívání drog a místo toho nabízet léčbu, informování o škodlivosti užívání drog nebo zahájení zdravotní léčby. Toho využilo v roce 2000 Portugalsko, které dekriminalizovalo užívání všech zakázaných drog a místo toho jsou uživatelé vybízeni k využití služeb center, která jim poskytují informace o škodlivosti a nebezpečí drog, pomáhají jim ukončit užívání a pomáhají vyhledat lékařskou pomoc. Užívání drog je dle zákona zakázáno, ale není trestným činem. Podobně je tomu i v České republice.

Jediným státem, který přistoupil k úplné legalizaci marihuany, je Uruguay. Tento krok mezinárodního společenství kritizovalo.⁹⁸

Proto by bylo nutné změnit tyto úmluvy, aby něco takového bylo de jure možné. Pro dekriminalizaci drog se dlouhodobě vyslovuje i bývalý generální tajemník OSN Kofi Annan.

6 Závěr

Mezinárodní drogová problematika je skutečně rozsáhlá a tento problém svět řeší už přes jedno celé století. Nyní, více než kdy dříve, je nutné najít smysluplné a kompromisní řešení, kterého ovšem nebude možné dosáhnout na národní úrovni. Stále větší otazníky stojí nad umístěním drog v seznamech kontrolovaných látek nebo tvrdostí trestů za lehké drogové delikty. Ovšem otázkou také je, jestli více než uvolňování nemohou pomoci spíše tvrdé tresty, které by potenciální pachatele trestných činů opravdu odradily. Mají ale tyto tresty mířit na chudé farmáře, jejichž nejperspektivnější možností obživy a finančního zajištění rodiny je právě pěstování nebo výroba zakázaných drog? Má tedy mezinárodní společenství povolit a začít masivně podporovat oba konce drogového řetězce, tedy uživatelům nabízet substituční léčbu, farmářům například nabídnout jinou možnost podnikání, tvrdě postihnout velké drogové kartely a zakročit proti praní špinavých peněz?

Dlouhá historie nám nabízí mnoho příkladů, ze kterých je možné čerpat řešení ale i další problémy, které s drogami souvisí, a je nutné, aby mezinárodní společenství respektovalo různá regionální a národní specifika a dokázalo najít tolik potřebný a často opomíjený kompromis.

Otázky pro stanovisko

- Jaký je vztah vašeho státu k otázce legalizace či dekriminalizace marihuany?
- Je vaše země spíše zemí výroby, tranzitu, či konzumace drog?
- Ratifikoval váš stát všechny úmluvy, týkající se mezinárodní kontroly drog?
- Je váš stát v současnosti zapojen do některých programů UNODC? Pokud ano, do jakých a jak efektivní tyto programy jsou?
- Jaké stanovisko váš stát zastával během jednání UNGASS 2016?

Otázky pro jednání

- Měl by dojít ke změně seznamů v Jednotné úmluvě (1961) nebo v Úmluvě o psychotropních látkách (1971)?
- Měl by UNODC jasně deklarovat ve své rezoluci, že za trestné činy spojené s drogami není možné udělovat tresty smrti?
- Měl by UNODC více podporovat programy harm reduction?
- Jak by měly být vyřešeny právní problémy, které pramení z jednotlivých úmluv? Je nutná jejich revize?
- Na který článek řetězce mezinárodního obchodu s drogami by se mělo mezinárodní společenství nejvíce soustředit a jaké nástroje by mělo uplatňovat?

Doporučené rozšiřující zdroje

World drug report 2017 (WDR). Každoroční zpráva o stavu mezinárodního obchodu s drogami a problematice mezinárodní kontroly drog.

<https://www.unodc.org/wdr2017/index.html>

Prezentace k WDR 2017, která přehledně pomocí grafů, statistik, tabulek a mapek popisuje současné cesty drog, rozsah konzumace a další aspekty spojené s otázkami drogové problematiky.

https://www.unodc.org/wdr2017/field/WDR_2017_presentation_launch_version.pdf

The development of international drug control: Lessons learned and strategic challenges for the future. Souhrn vývoje mezinárodních konvencí kontroly drog

https://www.tni.org/files/The%20Development%20of%20International%20Drug%20Control_M.Ielsma2011.pdf

Terminology and Information on Drug. Souhrn pojmů a jejich vysvětlení. Dokument také popisuje rozdělení jednotlivých látek do Jednotné úmluvy a Úmluvy o psychotropních látkách

https://www.unodc.org/documents/scientific/Terminology_and_Information_on_Drugs-3rd_edition.pdf

Politická deklarace a akční plán přijatý v roce 2009. Jedná se o zcela klíčový politický dokument o prioritách a cílech UNODC do roku 2019.

<https://www.unodc.org/documents/ungass2016/V0984963-English.pdf>

Projevy delegátů na UNGASS 2016

<https://papersmart.unmeetings.org/ga/70th-session/thirtieth-special-session-of-the-general-assembly-%281%29/special-session-on-the-world-drug-problem/statements/>

Odlehčující video

Britský komik, satirik a politický komentátor v tomto populárně naučném zdroji vtipně vystihuje problematiku spojenou s marihuanou a opiáty. V prvním videu popisuje problémy legalizace marihuany v některých státech. Druhé video upozorňuje na opiátovou krizi v USA. Jedná se sice především o Spojené státy, ale i tak nabízí spoustu zajímavých skutečností a souvislostí.

https://www.youtube.com/watch?v=BcR_Wg42dv8

<https://www.youtube.com/watch?v=5pdPrOFjo2o>

Seznam použitých zdrojů

- ¹ WHO expert committee on drug dependence. World health organization [online]. Geneva, 1969 [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/40710/1/WHO_TRS_407.pdf (strana 6)
- ² JELSMA, Martin. Introduction: Damaging Side Effects - The War on Drugs [online]. 1997 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.tni.org/en/article/introduction-damaging-side-effects-war-drugs>
- ³ Spending on illegal drugs this year. World meters [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/drugs/>
- ⁴ Drug addiction the maps showing where cocaine, cannabis, heroin and amphetamins are the biggest problem [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/life-style/health-and-families/health-news/drug-addiction-the-maps-showing-where-cocaine-cannabis-heroin-and-amphetamines-are-the-biggest-a6755741.html>
- ⁵ After decades of war, Colombian farmers face a new test: peace [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/07/18/world/americas/colombia-cocaine-farc-peace-drugs.html>
- ⁶ Coca: The plant that feeds Peru [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/coca-the-plant-that-feeds-peru-8890263.html>
- ⁷ Tamtéž
- ⁸ Drug trafficking. Unodc.org [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/drug-trafficking/index.html>
- ⁹ Failed state. Globalpolicy.org [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.globalpolicy.org/nations-a-states/failed-states.html>
- ¹⁰ QASIM, Muhammad. Drug addiction kills 700 people every day in Pakistan [online 2016]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.thenews.com.pk/print/130881-Drug-addiction-kills-700-people-every-day-in-Pakistan>
- ¹¹ Tamtéž
- ¹² Islamic republic of Iran: Drug Trafficking And Border Control. Unodc.org [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/islamicrepublicofiran/drug-trafficking-and-border-control.html>
- ¹³ Tamtéž
- EYLER, Brian. Solving Southeast Asia's Drug Problem [online]. 2015 [cit. 2018-01-18]./
- ¹⁵ Tamtéž
- ¹⁶ Opium production in the Golden Triangle continues at high levels, threatening regional integration. United nations office on drugs and crime [online]. Bangkok, 2014 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/southeastasiaandpacific/en/2014/12/opium-survey-report/story.html>
- ¹⁷ Target Golden Triangle drug lords, not users, UN urges. United nations office on drugs and crime [online]. Bangkok, 2014 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.atimes.com/article/target-golden-triangle-drug-lords-not-users-un-urges/>
- ¹⁸ Coca cultivation and cocaine processing: An overview [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.druglibrary.org/schaffer/GovPubs/cocccp.htm>
- ¹⁹ BIONDICH, Amy Sue a Jeremy DAVID JOSLIN. Coca: The History and Medical Significance of an Ancient Andean Tradition [online]. Syracuse, NY, 2016 [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://www.hindawi.com/journals/emi/2016/4048764/>
- ²⁰ CASEY, NICHOLAS, After decades of war, Colombian farmers face a new test: peace [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/07/18/world/americas/colombia-cocaine-farc-peace-drugs.html> CASEY, NICHOLAS. New York Times [online]. 18. 7. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-uruguay-marijuana-board/uruguays-move-to-legalize-marijuana-breaks-treaty-incb-idUSBRE9BAoVU20131211>
- ²¹ <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/coca-the-plant-that-feeds-peru-8890263.html>
- ²² Tamtéž
- ²³ Mexico drug war fast facts 9. 2. 2013 [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2013/09/02/world/americas/mexico-drug-war-fast-facts/index.html>
- ²⁴ Philippines war on drugs [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/specials/asia/philippines-drugs-war>

²⁵ Tamtéž

²⁶ Colombia: Coca cultivation survey 2014 [online]. 2015, , 152 s. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Colombia/censo_INGLES_2014_WEB.pdf (strana 63)

²⁷ Mexico's Cartels and the Economics of Cocaine [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://worldview.stratfor.com/weekly/mexicos-cartels-and-economics-cocaine>

²⁸ Tamtéž

²⁹ Drug movement into and within the United States [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.justice.gov/archive/ndic/pubs38/38661/movement.htm>

³⁰ North American Free Trade Agreement: Full text [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.nafta-sec-alena.org/Home/Texts-of-the-Agreement/North-American-Free-Trade-Agreement?mvid=2>

³¹ Effects of globalization, market liberalization, poverty on world drug problem among issues raised at assembly special session 1998 [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/1998/19980609.g9416.html>

³² These maps show how dangerous illegal drugs flow around the globe 2016[online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://uk.businessinsider.com/maps-of-global-drug-cocaine-heroin-use-2016-6>

³³ SHIFTER, MICHAEL. Plan Colombia: A Retrospective 2012 [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://www.americasquarterly.org/node/3787>

³⁴ Who are the Farc? [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-latin-america-36605769>

³⁵ Who are the Farc? [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-latin-america-36605769>

³⁶ The staggering death toll of mexico's drug war [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.pbs.org/wgbh/frontline/article/the-staggering-death-toll-of-mexicos-drug-war/>

³⁷ Mexico drug war fast facts 2013[online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2013/09/02/world/americas/mexico-drug-war-fast-facts/index.html>

³⁸ VULLIAMY, Ed. How a tiny West African country became the world's first narco state 2008 [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2008/mar/09/drugstrade>

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ ROTBERG, Robert. THE WAR ON DRUGS IS FUELING ISLAMIST TERRORISM 2017 [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://www.newsweek.com/war-drugs-fueling-islamist-terrorism-427716>

⁴² Tamtéž

⁴³ Tamtéž

⁴⁴ WOLF, Hanna. Cocaine's Journey to Europe [online].2012 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: https://www.fairobserver.com/region/latin_america/cocaines-journey-europe/

⁴⁵ TOWNSEND, Mark. The Balkans are now the centre of Europe's people smuggling web [online]. 2015[cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/aug/30/balkans-now-centre-of-europes-people-smuggling-web>

⁴⁶ Banks Launder Billions of Illegal Cartel Money While Snubbing Legal Marijuana Businesses [online]. [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/avinash-tharoor/banks-cartel-money-laundering_b_4619464.html

⁴⁷ Drug money saved banks in global crisis, claims UN advisor [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/global/2009/dec/13/drug-money-banks-saved-un-cfief-claims>

⁴⁸ Tamtéž

⁴⁹ Nemoci spojené s užíváním drog [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.kclitomerice.cz/nemoci>

⁵⁰ World Drug Report 2017 Pre-briefing to the Member States [online]2017. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: https://www.unodc.org/wdr2017/field/WDR_2017_presentation_lauch_version.pdf

⁵¹ Tamtéž

- ⁵² ROTBERG, ROBERT. THE WAR ON DRUGS IS FUELING ISLAMIST TERRORISM [online]. 2016 [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <http://www.newsweek.com/war-drugs-fueling-islamist-terrorism-427716>
- ⁵³ NEWMAN, Tony. Connecting the Dots: 10 Disastrous Consequences of the Drug War [online]. 2013 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/tony-newman/drug-war-consequences_b_2404347.html
- ⁵⁴ JELSMA, Martin. Introduction: Damaging Side Effects - The War on Drugs [online]. 1997 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.tni.org/en/article/introduction-damaging-side-effects-war-drugs>
- ⁵⁵ Tamtéž
- ⁵⁶ Impact Of The War On Drugs On Public Health: The Hidden Hepatitis C Epidemic: REPORT OF THE GLOBAL COMMISSION ON DRUG POLICY [online]. 2013 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: https://www.globalcommissionondrugs.org/hepatitis/gcdp_hepatitis_english.pdf
- ⁵⁷ Globální drogový obchod a drogové války – příkladová studie Mexiko [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://geography.cz/geograficke-rozhledy/wp-content/uploads/2011/03/6-7.pdf>
- ⁵⁸ DRASH A MERICA, Wayne Dan. Trump: 'The opioid crisis is an emergency' [online]. 2017. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2017/08/10/health/trump-opioid-emergency-declaration-bn/index.html>
- ⁵⁹ This day in history: The Shanghai Opium Commission, 1909 [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/frontpage/this-day-in-history-the-shanghai-opium-commission-1909.html>
- ⁶⁰ THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL DRUG CONTROL: LESSONS LEARNED AND STRATEGIC CHALLENGES FOR THE FUTURE [online]. Geneva, 2011, , 16 s. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: https://www.tni.org/files/The%20Development%20of%20International%20Drug%20Control_M.Jelsma2011.pdf
- ⁶¹ Tamtéž
- ⁶² The UN's war on drugs is a failure. Is it time for a different approach? 2016 [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/02/un-war-on-drugs-failure-prohibition-united-nations>
- ⁶³ Death penalty report [online]. 2011 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: www.hri.global/files/2014/08/06/IHRA_DeathPenaltyReport_Sept2011_Web.pdf
- ⁶⁴ Single convention on narcotic drugs. UNODC [online]. Geneva, 1961 [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf
- ⁶⁵ Terminology and Information on Drugs: third edition [online]. New York, 2016, , 83 s. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/scientific/Terminology_and_Information_on_Drugs-3rd_edition.pdf (strana 8)
- ⁶⁶ SINGLE CONVENTION ON NARCOTIC DRUGS , 1961: 1972 Protocol amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961, [online]. , 44. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1961_en.pdf (strana 26 a 30)
- ⁶⁷ M. BOFFEY, Philip. What Science Says About Marijuana [online]. 2014 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2014/07/31/opinion/what-science-says-about-marijuana.html?mcubz=1>
- ⁶⁸ BERENSON, Tessa. The DEA Finally Admits Marijuana Is 'Clearly' Safer Than Heroin [online]. 2015 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://time.com/3987552/dea-marijuana-heroin/>
- ⁶⁹ Coca: the history and medical significance of an ancient andean tradition [online]. [cit. 2017-09-24]. Dostupné z: <https://www.hindawi.com/journals/emi/2016/4048764/>
- ⁷⁰ Convention on narcotic drugs 1971. UNODC [online]. 1971 [cit. 2017-08-11]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf
- ⁷¹ UNITED NATIONS CONVENTION AGAINST ILLICIT TRAFFIC IN NARCOTIC DRUGS AND PSYCHOTROPIC SUBSTANCES , 1988 [online]. , 31 [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf
- ⁷² Political Declarations on the world drug problem [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/Political_Declarations/Political-Declarations_Index.html
- ⁷³ https://www.unodc.org/documents/commissions/CND/CND_Sessions/CND_52/Political-Declaration2009_V0984963_E.pdf (Political Declaration and Plan of Action on International Cooperation towards an Integrated and Balanced Strategy to Counter the World Drug Problem).

⁷⁴ Political Declaration and Action Plan map out future of drug control [online]. 2009 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/press/releases/2009/March/2009-12.03.html>

⁷⁵ Mimořádné zasedání OSN by mělo přinést nový směr v globální protidrogové politice. Česká republika jde příkladem [online]. [cit. 2017-09-25]. 2016 Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/mimoradne-zasedani-osn-by-melo-prinest-novy-smer-v-globalni-protidrogove-politice--ceska-republika-jde-prikladem-142624/>

⁷⁶ OUTCOME DOCUMENT OF THE 2016 UNITED NATIONS GENERAL ASSEMBLY SPECIAL SESSION ON THE WORLD DRUG PROBLEM [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/documents/postungass2016//outcome/V1603301-E.pdf>

⁷⁷ BEWLEY-TAYLOR, David a Martin JELSMA. UNGASS 2016: A Broken or B-r-o-a-d Consensus?: UN summit cannot hide growing divergence in the global drug policy landscape [online]. New York, 2016, , 12 s. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://fileservr.idpc.net/library/report-in-english.pdf>

⁷⁸ LINES, Rick a Damon BARRET. The human rights 'win' at the UNGASS on drugs that no one is talking about, and how we can use it [online]. Essex, 2016 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://hrcessex.wordpress.com/2016/05/09/the-human-rights-win-at-the-ungass-on-drugs-that-no-one-is-talking-about-and-how-we-can-use-it/>

⁷⁹ UNGASS 2016 SUMMARY [online]. Brussels, 2016 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.eurad.net/en/UNGASS+2016+Summary.9UFRHU18.ips>

⁸⁰ About UNODC [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/about-unodc/index.html>

⁸¹ CND [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/index.html>

⁸² Drug-related Resolutions and Decisions: adopted by the General Assembly, the Economic and Social Council (ECOSOC) and the Commission on Narcotic Drugs (CND) [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: Drug-related Resolutions and Decisions: adopted by the General Assembly, the Economic and Social Council (ECOSOC) and the Commission on Narcotic Drugs (CND) [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/Resolutions_Decisions/Resolutions-Decisions_2010-2019.html#a2017

⁸³ Mandate and functions of CND [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/Mandate_Functions/Mandate-and-Functions_index.html

⁸⁴ Tamtéž

⁸⁵ Sustainable development goals [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

⁸⁶ Alternative development FAQ [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/unodc/en/alternative-development/faq.html>

⁸⁷ UNODC Regional Centre for East Asia and the Pacific. Border Liaison Offices in Southeast Asia 1999-2009: Ten Years of Fighting Transnational Organized Crime [online]. 2009 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/southeastasiaandpacific/2010/07/blo-cambodia/Border_Book_final_6mar09.pdf

⁸⁸ Tamtéž

⁸⁹ Tamtéž

⁹⁰ What is harm reduction?: Stanovisko mezinárodní asociace pro harm reduction [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.hri.global/files/2010/10/26/Briefing-WhatisHR%28czech%29amended2.pdf>

⁹¹ Tamtéž

⁹² Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí (Kalina, K. a kol.). © Úřad vlády České republiky. Publikaci vydalo o.s. Folia Nova pro Radu vlády ČR - Meziresortní Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=108protidrogovou komisí, 2001. ISBN 80-238-8014-4.>

⁹³ HUNT, Neil. A review of the evidence-base for harm reduction approaches to drug use [online]. [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <https://www.hri.global/files/2010/05/31/HIVTop50Documents11.pdf>

⁹⁴ <http://www.unodc.org/documents/postungass2016//outcome/V1603301-E.pdf>

⁹⁵ PANICKER, Biju. Legalization of Marijuana and the Conflict with International Drug Control Treaties [online]. 2016 [cit. 2017-09-25]. Dostupné z: <http://studentorgs.kentlaw.iit.edu/jicl/wp-content/uploads/sites/5/2016/01/Legalization-of-Marijuana-and-the-Conflict-with-International-Drug-Control-Treaties.pdf>

⁹⁶ KAPLAN, Jennifer. Sessions Ending Obama-Era Policy That Ushered In Legal Weed. Bloomberg [online]. 2018, January 4, 2018 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-01-04/sessions-said-to-kill-obama-policy-that-ushered-in-legal-weed?cmpid=socialflow-facebook-business&utm_content=business&utm_campaign=socialflow-organic&utm_source=facebook&utm_medium=social

⁹⁷ BOFFEY, Daniel. Netherlands coffee shop case highlights 'paradox' of cannabis laws. Bloomberg [online]., 29. 11. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2017/nov/29/netherlands-coffee-shops-cannabis-terneuzen-checkpoint-cafe>

⁹⁸ DAHL, Fredrik. Uruguay's move to legalize marijuana breaks treaty: INCB. Bloomberg [online]. 2013, 11. 12. 2013 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-uruguay-marijuana-board/uruguays-move-to-legalize-marijuana-breaks-treaty-incb-idUSBRE9BAoVU20131211>

Pražský studentský summit

Pražský studentský summit je unikátní vzdělávací projekt existující od roku 1995. Každoročně vzdělává přes 300 studentů středních i vysokých škol o současných globálních tématech, a to především prostřednictvím simulace jednání čtyř klíčových mezinárodních organizací – OSN, NATO, EU a OBSE.

 www.studentsummit.cz	 www.facebook.com/studentsummit
 summit@amo.cz	 www.twitter.com/studentsummit
 www.instagram.com/praguestudentsummit	 www.youtube.com/studentsummitcz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO)

AMO je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Tento přední český zahraničně politický think-tank není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskusi.

 +420 224 813 460	 www.facebook.com/AMO.cz
 www.amo.cz	 www.twitter.com/amo_cz
 info@amo.cz	 www.linkedin.com/company/amocz
 Žitná 608/27, 110 00 Praha 1	 www.youtube.com/AMOCz

Filip Rück

Autor je spolupracovníkem Asociace pro mezinárodní otázky a členem přípravného týmu Pražského studentského summitu.

Background report je materiál pro žáky středních škol účastnících se Pražského studentského summitu. Všichni partneři projektu jsou uvedeni [zde](#).

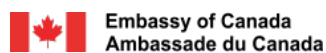
Generální partner
Pražského studentského summitu

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

TOP
partneři

Partneři

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT

Mediální
partneři

Za
podpory